

отъ вѣстниците, руски и чуздоземни. Въ 11 часа вечерта всички се разотиваха, но Царътъ оставаше дълго още да работи въ своята стая до единъ часъ слѣдъ полунощъ. Заповѣдано било да го събуждатъ прѣзъ нощта при всѣко получване на телеграми отъ театра на военните дѣйствия.*

За прѣбиванието на Царя въ Горня-Студена въ тежкия периодъ на войната, въ едно частно писмо, началникътъ на гражданското управление въ България, князъ В. И. Чераски, очевидецъ, ето какъ се отзава за Царя: „Посрѣдъ общото господствуващо тукъ брожение на умоветъ и непостоянство въ взгледитъ, често и непрѣстано се възхищавамъ отъ спокойствието на Царя; Той макаръ нравствено страдащъ, е неизмѣнно твърдъ въ работата.

„Когато виждашъ Царя непрѣстанно да посещава болните, отзивчивъ къмъ разните нужди на страдащите, извѣнредно чувствителенъ къмъ добротъ вѣтно изпълнение дълга на человѣколюбие, неволно се прониквашъ отъ чувство на безпрѣдѣлна къмъ Него любовь, като къмъ човѣкъ, и непосрѣдствено почвашъ да съзнавашъ още по-прѣгледно, защо Провидѣнието е вплело именно въ Неговия исторически вѣнецъ тия високи дѣла, за да съставляватъ исторически Неговъ дѣлъ. Гледайки Царя въ болничните палатки, уморенъ морално, тѣженъ и ослабналъ физически—съжалѣвахъ, че не съмъ се родилъ художникъ и съмъ лишенъ отъ властъта художнически да владѣя платното или мрамора, за да Го изобразя въ този моментъ, понеже неволно ролята му чинеше ми се, като че ли е близка съ ролята на Светия Людвигъ въ кръстоносните походи. За да изобразя послѣд-

* Ibid. стр. 398.